

Uppdrag avseende en effekt- och hälsoekonomisk utvärdering av Tobaksfri Duo

Topas (TObaksPreventivt Arbete i Skolan) är en experimentell studie som involverar högstadieskolor i tio län i Sverige. Syftet är att utvärdera det tobaksförebyggande programmet Tobaksfri Duo genom jämförelse med en minimal intervention. Målgrupp är alla elever som börjar årskurs sju vid studiens start.

Uppdraget genomförs av Umeå universitet i samarbete med Karolinska Institutet på uppdrag av Folkhälsomyndigheten.

Bakgrund

De senaste årtiondena har det genomförts många aktiviteter för att minska ungas tobaksbruk men få av dessa är utvärderade vad gäller effekter och kostnader. Tobaksfri Duo är en intervention som syftar till att förebygga ungas tobaksdebut. Den började användas i Västerbotten i början på 90-talet och har sedan dess spridit sig i Sverige.

Syfte

Studiens syfte är att utvärdera effekterna och kostnaderna av Tobaksfri Duo.

- Påverkas ungas tobaksdebut och tobaksanvändning av interventionen?
- Påverkar medlemskap som vuxenpartner de vuxnas tobaksbruk?
- Har graden av implementering av programmet betydelse för effekten?
- Är effekterna sådana att interventionskostnaderna är motiverade?

Arbetsätt

Skolor i studien tilldelas slumpmässigt Tobaksfri Duo eller en minimal intervention. Varje skola sätter samman en arbetsgrupp som implementerar interventionen på skolan. De erbjuds årlig utbildning i tilldelad intervention. Tobaksfri Duo består av sex komponenter: den tobaksfria duon, elevinformation, föräldrainformation, medlemskort, årlig försäkran och strukturerad undervisning. Minimal intervention består enbart av strukturerad undervisning.

Utvärdering

Topas är en effekt- och hälsoekonomisk utvärdering med blandad design;

- Randomiserad kontrollerad studie där skolor tilldelas Tobaksfri Duo eller en minimal intervention.
- Observationsstudie där interventioner jämförs med skolor i en extern referensgrupp.
- Hälsoekonomisk utvärdering av interventionens kostnadseffekt från ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Datansamling sker genom enkäter till elever, skolpersonal, vårdnadshavare samt vuxenpartner i den tobaksfria duon.

Projektnamn

Topas - TObaksPreventivt Arbete i Skolan

Projektsvarig organisation

Umeå universitet och Karolinska Institutet

Uppdragstid

Augusti 2017 till och med 2020

Kontaktpersoner

Maria Nilsson, projektledare

maria.nilsson@umu.se

Rosaria Galanti, forskningsansvarig

rosaria.galanti@ki.se